

اجحاف در حق داروي داخلي

مسوولان دارويي کشور، انجمن‌هاي دارويي و داروسازان مي‌گویند داروي داخلي استانداردهاي لازم را دارد و کيفيتش قابل دفاع است، دقيقا برعکس برخي پزشکان و مردم که باوري بدون ريشه به آنها مي‌گويد هر چيزي خارجي‌اش بهتر است خصوصا دارو...

مسوولان دارويي کشور، انجمن‌هاي دارويي و داروسازان مي‌گویند داروي داخلي استانداردهاي لازم را دارد و کيفيتش قابل دفاع است، دقيقا برعکس برخي پزشکان و مردم که باوري بدون ريشه به آنها مي‌گويد هر چيزي خارجي‌اش بهتر است خصوصا دارو. روز جمعه به مناسبت سال روز تولد محمدبن زکرياي رازي، دانشمند و پزشک نامدار ايراني در تقويم کشور ما روز داروسازي نامگذاري شده است، روزي که عنوانش در کشور ما خصوصا با رسيدن به رقم 95 درصدی ميزان توليد داخلي دارو، چالشي به عنوان کيفيت داروي داخلي را در اين چند سال به دنبال داشته است.

در واقع 95 درصد از داروهاي موجود در بازار دارويي کشور توليد داخل است و 5 درصد باقيمانده به برخي داروهاي بيماران خاص اختصاص دارد که هنوز امکان توليدش در ايران نيست و از ساير کشورها وارد مي‌شود.

برخي از اين داروهاي توليد داخل نيز نمونه خارجي دارند که ممکن است بيمار به دلخواه خودش يا توصيه پزشک خريد آن را به داروي ايراني ترجيح دهد. کارشناسان اين حوزه دلايل تمايل به خريد داروي خارجي را ناآگاهي پزشکان، سود جويي اقتصادي پزشکان و ابسته به برخي از شرکت‌هاي وارد کننده داروي خارجي، باور اشتباه خود بيماران و در برخي موارد اثر بخشي بهتر داروي خارجي عنوان مي‌کنند.

مسوولان دارويي کشور هم با تاييد اين فاکتورها معتقدند داروي داخلي استاندارد فارماکوپه‌هاي (مرجع تشخيص استاندارد دارو) آمريکا و اروپا را دارند و اين يعني داروي داخلي استاندارد لازم را دارد.

دکتر محمدرضا شانه‌ساز، مديرکل نظارت بر امور دارو و موادمخدر وزارت بهداشت در اين خصوص به #171:جام‌جم» مي‌گويد: اگر ما در معرفي داروي داخلي چه در داخل کشور و چه در سطح بين‌الملل موفق نبوده‌ايم، علتش کيفيت داروي توليدي نيست بلکه به منافع پرسود برندها و شرکت‌هاي دارويي بر مي‌گردد که سال‌هاست در اين حوزه فعال هستند و ايران و کشورهای منطقه بازار خوبي براي آنها بوده است.

او به توليد داروي ايراني ام اس اشاره و اظهار مي‌کند: همزمان با توليد داروي ايراني ام اس بسياري اعتراض کردند و جو بدی عليه اين دارو بود درحالي که در حال حاضر اين دارو در کشورهای ارمنستان و سوریه به ثبت رسیده و در چند کشور هم در حال بررسي است.

به گفته شانه‌ساز سياست‌هاي دارويي کشور در حال حاضر به سمت ارتقاي کيفي داروها و خدمات دارويي در داروخانه‌ها متمرکز شده است.

35 ميليون بار مراجعه به داروخانه‌ها

سهام سالانه مردم در هزينه‌هاي دارويي 3 هزار ميليارد تومان است يعني به طور متوسط هر ايراني سالانه 5 بار نسخه گرفته و به داروخانه مراجعه مي‌کند.

به عبارتي تعداد مراجعه سالانه ايرانيان به داروخانه‌ها 35 ميليون بار است که اين عدد با توجه به حساسيت اين کالا که مصرف نادرست يا بي رويه آن مي‌تواند نتيجه عکس داشته باشد، رقم قابل ملاحظه‌اي محسوب مي‌شود.

دکتر مهدي محمدزاده، رئيس انجمن مديريت اقتصاد دارويي ايران با تاييد اين آمار مي‌گويد: دارو يك ماده شيميايي و حتي خطرناک محسوب مي‌شود که به دليل نبود نظارت، آگاهي و حساسيت لازم مصرف آن در کشور بي‌رويه و غيرمنطقي شده است. او با ضروري اعلام کردن بازنگري در سيستم نظارت دارويي در کشور معتقد است: عدالت در نظام سلامت و دارويي کشور بايد اجرا شود.

او اساس اين عدالت را دسترسي مردم به داروي با کيفيت داخلي و حق انتخاب و امکان دسترسي به داروي خارجي مي‌داند و تاکيد مي‌کند: داروي ايراني استاندارد لازم را دارد و اگر در مواقعي اثربخشي لازم را نداشته دليلي بر کيفيت نامناسب آن نيست چرا که امکان دارد داروي خارجي هم اثر بخشي کمايي براي يك بيمار نداشته باشد و کيفيت دارو و اثربخشي آن 2 موضوع متفاوت است.

به گفته محمدزاده، سود دارو در سال 2009، در سراسر دنيا 92 ميليارد دلار بوده که 20 درصد اين مبلغ يعني 180 ميليارد دلار آن هزينه تبليغات دارويي شده است.

او با اشاره به ممنوعيت تبليغات دارويي در سراسر دنيا ادامه مي‌دهد: با وجود اين ممنوعيت، رقم 180 ميليارد دلار نشان مي‌دهد که برندهاي دارويي با استفاده از روش تقاضاي القايي به فروش دارو دست مي‌يابند. به گفته رئيس انجمن مديريت اقتصاد دارويي ايران تقاضاي القايي يعني روش‌هاي غير مستقيمي که پزشکان و بيماران را به طرف خريد دارويي با برند خاص سوق مي‌دهد يا در کشور ما سبب مي‌شود داروي خارجي بهتر از داروي داخلي به نظر برسد.

فرهنگ سازي

گذشته از بحث کیفیت دارو که مسوولان باید مردم و حتی پزشکان را به این باور برسانند که داروی تولید داخل بی کیفیت نیست، مصرف صحیح و منطقی دارو نیز به اطلاع رسانی و فرهنگ سازی نیاز دارد.

متأسفانه مسوولان دارویی کشور تنها به دفاع از کیفیت داروی تولید داخل در مواجهه با رسانه ها مشغول هستند و از اثرگذاری آموزش و فرهنگ سازی غافل شده اند.

تعداد داروهای نوشته شده در نسخ پزشکی ایران به زعم مسوولان چند برابر استاندارد دنیاست، از طرفی مصرف خودسرانه دارو هم مشکل دیگر این حوزه است. با این تفاسیر بهتر است کار آموزشی و فرهنگی در این خصوص انجام شود. شاید اگر محمد زکریای رازی در عصر ما زندگی می کرد به جای کشف الکل به دنبال کیفیت داروی داخلی بود و یا توجیه مردم برای مصرف صحیح داروها.

مستوره برادران نصیری / جام جم